

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR
COMISIA JURIDICĂ, DE
DISCIPLINĂ ȘI IMUNITĂȚI

SENAT
COMISIA JURIDICĂ DE NUMIRI,
DISCIPLINĂ ȘI IMUNITĂȚI

Nr.31/764/17.06.2013

Nr. XIX/164/17.06.2013

AVIZ COMUN

Birourile permanente ale Camerei Deputaților și Senatului, prin adresa nr. 795BP din 17 iunie 2013, respectiv 902BP din 17.06.2013, au solicitat Comisiilor juridice ale celor două Camere ale Parlamentului să întocmească un **aviz comun** și **proiectul de Hotărâre** vizând „Scrisoarea domnului Traian Băsescu, Președintele României, referitoare la organizarea unui referendum național.”

Birourile permanente reunite au stabilit ca avizul comun și proiectul de Hotărâre să fie prezentate Plenului comun spre adoptare în ședința din 18 iunie 2013.

Problemele de interese național invocate în scrisoare, pentru care se propune organizarea unui referendum, sunt:

- Trecerea la un Parlament unicameral;
- Reducerea numărului total de parlamentari la maximum 300.

Comisia juridică, de disciplină și imunități a Camerei Deputaților și Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului, întrunite în ședință comună în data de 17 iunie 2013, au analizat materialele prezentate, respectiv: adresa BP nr. 795BP și scrisoarea Președintelui României din 17 iunie 2013.

La lucrările Comisiilor juridice reunite și-au înregistrat prezența 19 deputați și 8 senatori.

Cu prilejul dezbaterilor, s-au conturat două opinii referitoare la solicitarea Președintelui României.

Într-o primă opinie, susținută de reprezentanții Partidului Democrat Liberal, s-a susținut necesitatea organizării referendumului național, întrucât nu este normal ca suveranitatea Parlamentului să primeze față de suveranitatea poporului, care se exercită prin referendum. În acest context, s-a apreciat că solicitarea Președintelui României este una legitimă și constituțională, fiind atributul său constituțional de a consulta poporul pe probleme de interes național.

Reprezentanții Partidului Democrat Liberal au acuzat reprezentanții Uniunii Social Liberale că ar fi făcut aprecierea că „cetățenii României nu au fost corect informați asupra referendumului din anul 2009”, când Președintele României a propus trecerea la un Parlament unicameral și un număr total de parlamentari de maximum 300. Parlamentarii Partidului Democrat Liberal au precizat că referendumul din 2009 a fost validat de Curtea Constituțională, iar cetățenii respectivi au participat și la referendumul din anul 2012, fiind la fel de bine informați.

În cea de-a doua opinie, susținută de reprezentanții Uniunii Social Liberale, s-a apreciat că suveranitatea națională aparține poporului român, care o exercită prin organele sale reprezentative, constituite prin alegeri libere, periodice și corecte, precum și prin referendum, așa cum statuează prevederile art. 2 din Constituția României, republicată. S-a susținut că, potrivit art. 61 din Constituția României, republicată, Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării. În acest sens, au fost coroborate textele celor două articole și s-a constatat că poporul român își exercită suveranitatea prin Parlament, precum și prin referendum. Ambele forme de exprimare a suveranității sunt prevăzute în Constituție, care nu face o ierarhizare a acestora. În mod curent, exprimarea suveranității se realizează prin Parlament, referendumul fiind organizat doar atunci când este declanșat de către Președinte.

Din dezbaterile desfășurate, s-a constatat că apar probleme în momentul în care, pentru aceeași chestiune, soliciți exercitarea suveranității prin ambele forme de exprimare a acesteia (în situația când, pentru aplicarea rezultatului referendumului, este nevoie de aprobarea de către Parlament a unei legi).

În această situație, deoarece nici votul popular și nici cel parlamentar nu sunt imperative (obligatorii), este posibilă apariția unei contradicții. Prin urmare, fie nu se supun referendumului probleme care țin de legiferare, fie Parlamentul va decide, ca unică autoritate legiuitoare a țării.

O altă problemă apare atunci când pentru aceeași problemă se solicită de mai multe ori exercitarea suveranității prin aceeași formă de exprimare – **mai multe referendumuri de același tip**. În situația când se solicită exercitarea suveranității prin aceeași formă de exprimare (referendum pentru probleme de interes național, care nu necesită, ulterior, legiferare) este recomandabil ca cel de-al doilea referendum să fie organizat și declanșat doar după trecerea unui interval de timp rezonabil.

De asemenea, s-a subliniat că o altă problemă apare când, pentru aceeași chestiune, se solicită de mai multe ori exercitarea suveranității prin aceeași formă de exprimare - **mai multe referendumuri de tipuri diferite**.

În situația când se solicită exercitarea suveranității prin aceeași formă de exprimare (referendum), dar aceste referendumuri sunt de tipuri diferite (referendum pentru probleme de interes național și referendum de revizuire a Constituției), există posibilitatea contradicției între rezultatele celor două tipuri de

referendum. De aceea, s-a concluzionat că, fie nu se supun referendumului probleme care țin de revizuirea Constituției, fie referendumul de revizuire va decide. Această situație a fost clarificată de către Curtea Constituțională, care s-a pronunțat, în anul 2011, asupra unor propuneri de revizuire a Constituției, inițiate de Președintele României și de către primul-ministru. Ceea ce recomandă la acel moment Curtea Constituțională nu face decât să îi contrazică opiniile de acum ale Președintelui. Decizia nr. 779 din 17 iunie 2011 a Curții Constituționale preciza următoarele: „Curtea apreciază necesară completarea dispozițiilor art. 90 alin. (1) în sensul **exceptării de la referendumul cerut de Președinte a problemelor de interes național care, aprobate prin exprimarea voinței poporului, ar impune revizuirea Constituției. Prin eliminarea acestei posibilități s-ar evita o dublă consultare a poporului pentru una și aceeași problemă**”. Deciziile Curții Constituționale sunt obligatorii *erga omnes* și Curtea Constituțională a stabilit că atât considerentele, cât și dispozitivul deciziilor sunt obligatorii. Prin urmare, declanșarea unui referendum pentru o problemă care impune revizuirea Constituției încalcă inclusiv considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 799/2011. Deoarece decretele Președintelui nu pot fi supuse controlului Curții constituționale, rămâne la latitudinea Președintelui României dacă emite sau nu un decret pentru organizarea unui referendum național privind trecerea la un Parlament unicameral și reducerea numărului total de parlamentari la maximum 300, care ar încălca considerentele Deciziei 799/2011.

În același timp, Comisiile rețin că din perspectiva oportunității, demararea acestui referendum este discutabilă având în vedere că tema ce se dorește a fi supusă referendumului național a mai fost o dată supusă unui referendum în anul 2009 și că, de asemenea, în paralel cu această inițiativă a Președintelui României este deja declanșată procedura revizuirii Constituției.

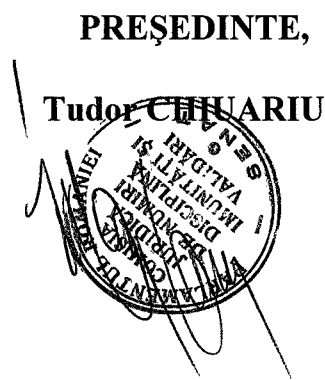
Comisiile juridice reunite au hotărât, cu majoritate de voturi (3 voturi împotriva și 3 abțineri), să înainteze Birourilor permanente ale Camerei Deputaților și Senatului un **aviz favorabil** cu privire la Scrisoarea Președintelui României referitoare la organizarea unui referendum național.

PREȘEDINTE
Bogdan Călin CLUCĂ

Consilier parlamentar, Paul Șerban

PREȘEDINTE,
Tudor CHIUARIU

Consilier parlamentar, Camelia Popescu

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

PROIECT

HOTĂRÂRE

privind solicitarea Președintelui României referitoare la organizarea unui referendum național cu privire la trecerea la un Parlament unicameral și reducerea numărului membrilor Parlamentului României la 300 de parlamentari

În temeiul prevederilor art. 90 din Constituția României, republicată, și ale art. 11 din Legea nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere Scrisoarea Președintelui României, domnul Traian Băsescu, adresată președinților celor două Camere ale Parlamentului privind inițierea unui referendum pe probleme de interes național,

având în vedere avizul comun al Comisiei juridice, de disciplină și imunități a Camerei Deputaților și al Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări a Senatului, precum și dezbaterile din ședința comună a Camerei Deputaților și Senatului din data de 2013,

Parlamentul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. – Parlamentul României avizează favorabil inițierea de către Președintele României a unui referendum național cu privire la trecerea la un Parlament unicameral și reducerea numărului membrilor Parlamentului României la 300 de parlamentari.

Această hotărâre a fost adoptată de Camera Deputaților și de Senat în ședința comună din data de ....., cu respectarea prevederilor art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE
CAMEREI DEPUTAȚILOR
Valeriu Ștefan Zgonea

PREȘEDINTELE
SENATULUI
**George Crin Laurențiu
Antonescu**

București,
Nr.